

BIURO KONTROLI

Informacja o wynikach kontroli

na temat: Przygotowanie i realizacja wybranej inwestycji.

I. Podstawa prawna

Kontrola została przeprowadzona na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹.

II. Podmiot kontrolowany

Śląski Oddział Straży Granicznej².

III. Tryb kontroli

Kontrola w trybie zwykłym, ujęta w *Planie kontroli do realizacji przez Biuro Kontroli Komendy Głównej Straży Granicznej*³ w 2025 r.

IV. Termin kontroli

Od 13 stycznia 2025 r. do 17 marca 2025 r.

V. Zakres kontroli

1. Przygotowanie zadania inwestycyjnego.
2. Realizacja zadania inwestycyjnego.
3. Rozliczenie zadania inwestycyjnego.

VI. Okres objęty kontrolą

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 26 lutego 2024 r.

VII. Ustalenia kontroli

W świetle dokonanych ustaleń oraz kryteriów oceny i mierników, kontrolowaną działalność oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**⁴.

Wyniki przeprowadzonych czynności kontrolnych pozwalają na stwierdzenie, że działania jednostki kontrolowanej, co do zasady, były zgodne z obowiązującymi przepisami oraz zapewniły wydatkowanie środków finansowych w sposób celowy, legalny, rzetelny i gospodarny, przy jednoczesnym dążeniu do uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.

² Zwany dalej ŚIOŚG.

³ Zwane dalej BK KGSG

⁴ Przyjęto trzystopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Stosownie do *ogólnych zasad postępowania przy realizacji robót budowlanych w Straży Granicznej*⁵ opracowano i przedłożono dyrektorowi Biura Techniki i Zaopatrzenia Komendy Głównej Straży Granicznej program inwestycji dla zadania inwestycyjnego zawierający harmonogram realizacji i finansowania inwestycji, który sukcesywnie aktualizowano. W harmonogramie rzeczowo-finansowym inwestycji uwzględniono środki pozyskane na realizację inwestycji ze środków budżetowych Straży Granicznej, z Funduszu Wsparcia Straży Granicznej w ramach ustawy „Program modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020” i ustawy „Program modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025”, a także Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Pozyskane środki finansowe przeznaczono na opracowanie dokumentacji projektowej, realizację robót budowlanych i zakup pierwszego wyposażenia.

Postępowania dotyczące udzielenia zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy sprzętu kwaterunkowego, a także sprzętu informatycznego i łączności do ŚIOSG w ramach zadania inwestycyjnego przeprowadzono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*, zastąpionej następnie przez ustawę z dnia 11 września 2019 r. o tym samym tytule⁶. Oferty oceniano zgodnie z kryteriami przyjętymi przez Zamawiającego i wybrano najkorzystniejsze cenowo. Ponadto zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami jednostki kontrolowanej⁷ udzielono zamówień publicznych z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy *Pzp* na wykonanie dokumentacji projektowej i pełnienie nadzoru autorskiego, a także na pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego oraz zakup sprzętu kwaterunkowego i drobnego wyposażenia.

We wszystkich umowach objętych czynnościami kontrolnymi właściwie określono przedmiot zamówienia oraz zabezpieczono interesy Zamawiającego ustalając wysokość wniesionego zabezpieczenia, termin i warunki jego zwrotu. Przed podpisaniem umowy o wykonanie robót budowlanych zostało wniesione zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz właściwego usunięcia wad i usterek, które spełniało wymagania formalne.

Ponadto jednostka kontrolowana zapewniła odpowiedni nadzór nad realizacją umowy o roboty budowlane poprzez wyznaczenie inspektorów nadzoru inwestorskiego posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Skutecznie egzekwowano od Wykonawców obowiązki wynikające z podpisanych umów. Zapisy dotyczące kar umownych zabezpieczały Zamawiającego przed niepożądanymi działaniami lub zaniechaniami ze strony Wykonawców w trakcie realizacji umów. Wysokość kar umownych była adekwatna do wartości przedmiotu umów. Wszystkie umowy zawierały zapisy dotyczące gwarancji, rękojmi i zapisy obligujące Wykonawców do dostarczenia przedmiotu zamówienia zgodnego z parametrami określonymi przez

⁵ Zasady przygotowania i realizacji robót budowlanych w Straży Granicznej uregulowane w dokumencie pn. *Ogólne zasady postępowania przy realizacji robót budowlanych w Straży Granicznej*, zaakceptowanym 27.11.2017 r. przez Komendanta Głównego Straży Granicznej ze zm., zwane dalej *Ogólnymi zasadami*.

⁶ Dz. U. z 2019 r., poz. 1843, a następnie Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, zwane dalej *ustawą Pzp lub Pzp*.

⁷ W okresie objętym kontrolą w ŚIOSG obowiązywały uregulowania wewnętrzne dotyczące zamówień publicznych.

Zamawiającego. Zmiany do umów wprowadzane były na zasadach ustalonych i zapisanych przez strony w tychże umowach.

Roboty budowlane realizowano stosownie do harmonogramu rzeczowo-finansowego opracowanego na potrzeby zadania inwestycyjnego. W kilku przypadkach naliczono Wykonawcy robót kary umowne w związku z opóźnieniami w realizacji zaplanowanych robót, co należy ocenić pozytywnie.

Odbiorów częściowych robót budowlanych dokonywali przedstawiciele Zamawiającego wyznaczeni zgodnie z zapisami umowy. Odbioru końcowego robót budowlanych dokonano komisyjnie. Ze strony Zamawiającego brały w nim udział osoby wyznaczone rozkazem dziennym Komendanta ŚIOSG, w tym osoby odpowiedzialne za nadzór inwestorski. Z odbiorów robót budowlanych sporządzano protokoły.

Wykonanie robót koniecznych lub zamiennych dokumentowano w formie protokołów, jak również wprowadzano odpowiednie zmiany do harmonogramu rzeczowo-finansowego opracowanego na potrzeby zadania inwestycyjnego. W przypadkach tego wymagających, zgodnie z postanowieniami umowy na wykonanie robót budowlanych, sporządzano stosowne aneksy.

Płatności za wykonane roboty budowlane realizowane były na podstawie faktur po odbiorze robót. Kontrolę dowodów księgowych pod względem merytorycznym, rzeczowym i formalno-rachunkowym przeprowadzały uprawnione do tego osoby.

Odbiory przedmiotów umów na dostaw sprzętu kwaterunkowego oraz sprzętu łączności i informatyki w ramach zakupu pierwszego wyposażenia dokumentowano w formie protokołu. Płatności, co do zasady, dokonywane były na podstawie faktur po odbiorze przedmiotu dostawy.

Po zakończeniu inwestycji i uregulowaniu ostatniej płatności sporządzono rozliczenie inwestycji zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. W wyniku realizacji zadania inwestycyjnego w jednostce kontrolowanej uzyskano zamierzone efekty rzeczowe.

Pozytywnie oceniono rozdzielenie kompetencji pomiędzy poszczególne szczeble kierownicze wynikające z upoważnień udzielonych przez kierownika kontrolowanej jednostki, w zakresie dotyczącym wydatkowania środków finansowych.

Ponadto poprzez wydanie upoważnień funkcjonariuszom do wykonywania zadań w zakresie gospodarki finansowej oraz stosowne zapisy w szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień pracowników i funkcjonariuszy ŚIOSG wprowadzono rozwiązania zarządcze zgodne z przepisami ustawy o *finansach publicznych* oraz standardami kontroli zarządczej.

Za nieprawidłowość uznano:

1. Przyjęcie i uregulowanie płatności faktur VAT za sprawowanie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego przed usunięciem wszystkich stwierdzonych usterek.
2. Dokonanie płatności faktury VAT na zakup, dostawę i montaż mebli pomimo braku informacji w protokole odbioru przedmiotu umowy o wykonaniu przez dostawcę zakontraktowanego montażu mebli.

Za uchybienie uznano:

1. Podpisywanie umów w imieniu kierownika zamawiającego przez osoby umocowane do tej czynności na podstawie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, podczas gdy umocowanie to powinno nastąpić na podstawie przepisów działu VI ustawy Kodeks cywilny⁸.
2. Sporządzenie notatki z czynności odbioru usterek, podczas gdy powinien być sporządzony protokół z tej czynności.
3. Niewskazanie w treści dwóch umów na dostawę przedmiotów wyposażenia na potrzeby przebudowywanej PSG, czy załączono do nich zapytanie ofertowe i złożoną ofertę, które stosownie do postanowień tych umów stanowiły ich integralne części.
4. Pominięcie w jednym ze zleceń na zakup przedmiotu pierwszego wyposażenia placówki kosztów transportu-dostawy pomimo, że pokrywał je Zamawiający.

VIII. Wnioski i zalecenia pokontrolne

W związku z ustaleniami kontroli, w tym stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, zalecono:

1. Dokonywać płatności faktur VAT po wykonaniu zakontraktowanych usług i stosowanie do zapisów umów zawartych w tym zakresie.
2. Sprawować skuteczny nadzór w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień opisanych w treści wystąpienia pokontrolnego.

⁸ Dz. U. z 2024 r., poz. 1061.